

Musik for benpibe

To egensindige digtere ved frygtens palisader

Gunnar Ekelöf: *En nat i Otocac*.
Bonniers 80 s. Sr. kr. 14,50
Scen Alfons *Angelens bild*.
Bonniers 101 s. Sr. kr. 14,50

1961 var maaske ikke det store lyrikeraar i Sverige - skønt antallet af udgivelser ifølge bogkataloget som sædvanligt ligger omkring 100 - og dog bød det paa ikke saa faa gode oplevelser. Gunnar Ekelöf har arbejdet videre paa den motivkreds, som »Opus incertum» (1959) og »En Mölna Elegi» (1960) er udtryk for med »En nat i Otocac», hvilket han selv præciserer i en efterskrift til bogen kaldet »Argument». Titlen henlyder til en mærkelig oplevelse i en jugoslavisk bjerghule, men kan ogsaa tolkes symbolsk som en nat i helvede eller skærsilden. Han hørte der et zigeunerorkester. Den musikalske improvisation, skrækoplevelser, ogsaa under den videre rejse til Grækenland, danner bogens nervetraad. Stærkt sammenfat er bogen blevet, en repetition og bearbejdelse af kendte Ekelöfske temaer, symboler og toner. Dens motto: »Thou hast beheld thyself in what thou seest» taler om digterens identifikationsoplevelser, motivbilledernes helbredte lemmer genopvækker splittelsens motiv.

Yorrics skall på Uppståndelsedagen:
Arma människor utan ben
och armar

dlande
eller ben och armar konstigt
gdande

utan kropp
eller kroppar utan huvuden
eller ensamma huvuden med

lod kroppar
eller ensamma skallar
skallrande fram på frö
tänder...

Det er indledningsdigtet, der slutter med ordene om »det underudviklede hjertes testamente», led i Ekelöfs spekulationer om helhed og del i forgængelighedens grelle lys. Nogle digte foregaar paa kanten af graven, andre hinsides. Grundstemningen er lidelsen.

Så bekänner jag mig
till det omöjligas konst
av livskänsla och av själens
pidning
samtidigt

Ud af dette paradoks, selvudslættelsen og livsfølelsen i én oplevelse med poesien som medium, opstaar den sæere musik i mange smaa sætser. Nogle svært tilgængelige. Lidt de stiller krav om specialkundskaber, andre af en enkelhed i refleksionen, som kan forekomme rentud banal, om man ikke har øre for dens undertoner. Den, der møder Ekelöf første gang i denne bog, vil nok skuffes. Sin fulde ræsonnans faar den først ved ens kendskab til hans tidligere bøger. Det kan klæres i eksempelvis, at man læser hans »Farjesang» fra 1941, der er udkommet i ny billig udgave i Bonniers »Kammarbibliotek», som ogsaa har genudsendt hans tolkninger af 100 års modern fransk dikt.

EN digter som har sit eget ansigt, men dog paa nogle punkter viser et fællesskab med Ekelöf er Sren Alfons, der efter 12 års pause har udsendt en meget omtalt og beundret samling,

»Angelens bild». Den har de mange tilknytningspunkter til antikken og fortidens litterære kultur, som den udnytter til en besk analyse af nutidens værdiopløsning, her hvor »vi sidder ved frygtens palisader».

Når det er sagt, at han har sit eget ansigt, maa det dog tilføjes, at dets personlige træk er svære at skelne, da han gerne objektiverer sig i en fiktiv skikkelse. Metoden fremgaar af titeldigtet, hvor stensmesteren efter at have udtænkt skulpturen træder ind i blokken, i englens billedede - og snart der mindet om mesteren. Det er vel en anden selvudslættelse end den Ekelöf tænker paa, et ideal om at være et med alt værk, være anonymt til stede i det. I stort format er det søgt gennemført i fire lange suite, der udgør bogens hoveddele, »Revolutionens dotter» og »Dagdriveren» hedder de tydeligste, hvor vi faar disse to typers refleksion over det table og det kommende; en desillusion er mærkbar hos begge, vderligere forstærket af de øvrige afsnits skrækstemninger.

Nu
när dagarna svära att samla
tjyr över slätten
har jag endast denna fro kvar
att världen bortrinner ur
världen

siger dagdriveren. Det er ogsaa ham, som »uddriven ur troheten» av sin ovissa kunskap bryter loss ur verdens skæi. en pipa av ben. Med den spiller han for sin hjord en oceanisk musik.

Det er to egensindige digtere, der her er omtalt, nære og fjerne paa én gang, med ram lugt af ørn stirrer de paa kulturens splittede lemmer. Samler en knogle op og tuder en hæslig eller fortryllende tonerække paa den.

Torben Brostrøm